Yhteisen kirkkovaltuuston kokous

Kokousaika 29.10.2026 17:00 - 29.10.2026 18:06

Kokouspaikka Kuusankosken srk-keskuksen Sali, Maunukselantie 3 C, 45700 Kuusankoski

Osallistujat

Anjalankosken seurakunta (9)	Tehtävä	Lisätiedot
Itälä Pirkko	jäsen	
Lehtomäki Elina	jäsen, puheenjohtaja	
Paakala Matti	jäsen	
Rasi Merja	jäsen	
Rouvari Sinikka	jäsen	
Suutari Tero	jäsen	
Tukia Tara	Kirkkopelto-Marttila Anitan varajäsen	
Tuomala Hannu	jäsen	
Ukkola Jaana	jäsen	

Elimäen seurakunta (5)	
Hinkkanen Tero	jäsen
Martikainen Kai	jäsen
Nordenswan Elina	jäsen
Vironen Matti	jäsen

Kouvolan seurakunta (16)	
Aarnio Maija	jäsen
Larikka Merja	jäsen
Lindqvist Katja	jäsen
Mäki-Patola Heljä	jäsen
Nyqvist Ira	jäsen
Ojanen Jutta	jäsen
Rossi Antero	jäsen
Sahamies Arto	jäsen
Sokura Lassi	Niemelä Esan varajäsen
Tarkiainen Elisabet	jäsen
Vainio Vesa	jäsen

Kuusankosken seurakunta (12)	
Grönlund Reino	jäsen
Hartikainen Jutta	jäsen
Janhunen Ritva	jäsen, varapuheenjohtaja
Lindberg Jyrki	jäsen
Littman Hannele	jäsen
Peltola Pirkko	Sulo Kallen varajäsen
Puholainen Anita	jäsen
Rantanen Tarja	jäsen
Tommola Sirkku-Maria	jäsen
Vainio Juha	jäsen

Valkealan seurakunta (8)	
Nurmi Liisa	jäsen

Pasi Kari	jäsen
Piepponen Kiia	jäsen
Puuri Ari	jäsen
Uljas Antti	jäsen

Hämäläinen Kirsi	yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja, vs. hallintojohtaja, Elimäen seurakunnan kirkkoherra
Hiltunen Ulla-Maija	vs. viestintäpäällikkö
Pesonen Johanna	Anjalankosken seurakunnan kirkkoherra
Nuutinen Tuija	Kouvolan seurakunnan kirkkoherra
Ylikangas Kimmo	Kuusankosken seurakunnan kirkkoherra
Myllyharju Virpi	hallintosihteeri, sihteeri

Läsnäolo-oikeudella

Mallat Asko	kiinteistöpäällikkö
Partanen Tarja	vs. henkilöstöpäällikkö
Lahtiluoma Sami, konsultti	

Poissa

Kirkkopelto-Marttila Anita	jäsen
Ylä-Outinen Mia	jäsen
Kailio Jarmo	jäsen
Kola Heta	jäsen
Leppänen Jouko	jäsen
Niemelä Esa	jäsen
Puttonen Timo	jäsen
Skippari Kyösti	jäsen
Forssell Aulis	jäsen
Inkilä Leena	jäsen
Sulo Kalle	jäsen
Kaskinen Veli	jäsen
Pyötsiä Vesa	jäsen
Siekkeli Jouni	jäsen
Leino Satu	Valkealan seurakunnan kirkkoherra

29.10.2026

Kouvolan seurakuntayhtymä - Yhteinen kirkkovaltuusto

Sisällysluettelo

§ 15 Kouvolan srky - Yhteinen kirkkovaltuusto - Kokoustiedot 1
§ 16 Inkeroisten seurakuntatalon tontin myynti 3
§ 17 Irtisanoutumisilmoitus, hallintojohtaja Rauni Pennanen 6
§ 18 Maanvaihdot Kouvolan kaupungin kanssa 2026 7
§ 19 Kiinteistötoimen vuoden 2026 investointisuunnitelman muutokset 10
§ 20 Ilmoitusasiat 12
§ 21 Aloitteet 13
§ 22 Kouvolan srky - Yhteinen kirkkovaltuusto - Kokouksen päättäminen 14
§ 23 Kouvolan srky - Yhteinen kirkkovaltuusto - Valitusosoitus (Kirkkolaki 1.7.2023) pöytäkirjaan 15
§ 24 YKV valitusosoitus otteeseen 19

§ 15 Kokoustiedot

Kokouksen avaus

Yhteisen kirkkovaltuuston kokouksen alussa Kouvolan seurakunnan kirkkoherra Tuija Nuutinen piti alkuhartauden, jonka jälkeen toimitettiin nimenhuuto.

Alkuhartauden jälkeen muistettiin 4 yhteisen kirkkovaltuuston jäsentä, jotka ovat tämän vuoden aikana viettäneet merkkipäivää.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouksen päätösvaltaisuuden edellytyksenä on KL 10:15 mukaan, että saapuvilla on enemmän kuin puolet silloisista jäsenistä, mikä nimenhuudolla todetaan.
Todetaan kokoukseen saapumatta jääneiden ilmoittamat esteet ja valtuutetaan heidän tilalleen kutsutut varajäsenet osallistumaan kokoukseen.
Forsell Aulis, ei ollut paikalla
Inkilä Leena, ei ollut paikalla
Kailio Jarmo, ilm. este
Kaskinen Veli, ilm. este
Kirkkopelto-Marttila Anita, ilm. este, kutsuttu Tukia Tara
Kola Heta, ei ollut paikalla
Leppänen Jouko, ei ollut paikalla
Niemelä Esa, ilm. este, kutsuttu Sokura Lassi
Puttonen Timo ilm. este
Pyötsiä Vesa, ei ollut paikalla
Siekkeli Jouni, ei ollut paikalla
Skippari Kyösti, ei ollut paikalla
Sulo Kalle, ilm. este, kutsuttu Peltola Pirkko
Ylä-Outinen Mia, ilm. este

Kokouksessa oli paikalla 36 varsinaista ja 3 varajäsentä.

KJ 3:29 mukaan kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka ja siihen on liitettävä luettelo käsiteltävistä asioista.
Kutsu asialuetteloineen on lähetettävä kirkkovaltuuston ja kirkkoneuvoston jäsenille viimeistään viikkoa ennen kokousta sekä pidettävä seurakunnan ilmoitustaululla viikon ajan ennen kokousta.
Kokouskutsu ja esityslista on lähetetty sähköpostin välityksellä to 22.10.2026.

Puheenjohtajan päätösesitys:

Yhteinen kirkkovaltuusto toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Päätös:

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta sekä pöytäkirjantarkastus

Hallintosäännön 51 §:n mukaan kirkkovaltuusto valitsee kaksi pöytäkirjantarkastajaa tarkastamaan kokouksen pöytäkirjan.

Puheenjohtaja päätösesitys:

Yhteinen kirkkovaltuusto valitsee keskuudestaan pöytäkirjantarkastajiksi Rouvari Sinikka ja Sahamies Arto.
Ehdotetaan myös, että pöytäkirjantarkastajat toimisivat kokouksessa äänten laskijoina tarvittaessa.
Tarkastusajankohdaksi esitetään perjantai 30.10.2026 klo 13.00 – 16.00 sähköisesti.

Päätös:

Päätösesityksen mukainen.

Kokouksen työjärjestys

Hallintosäännön 29 §:n mukaan asiat otetaan esityslistalla puheenjohtajan määräämään järjestykseen ja käsitellään, jollei valtuusto toisin päätä, esityslistan mukaisessa järjestyksessä.

Puheenjohtajan päätösesitys:

Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy esityslistan mukaisen asioiden käsittelyjärjestyksen

Päätös:

Päätösesityksen mukainen.

§ 16 Inkeroisten seurakuntatalon tontin myynti

Diaarinumero DKOU/199/03.03.01/2022

Valmistelija Rauni Pennanen, hallintojohtaja, rauni.pennanen@evl.fi

Esittelijä Rauni Pennanen, hallintojohtaja

Kiinteistö- ja hautauspalvelun johtokunta 11.8.2026, § 37:

YKN 20.8.2026, § 55:

Yhteinen kirkkoneuvosto on kokouksessaan 6.3.2025 § 47 päättänyt Inkeroisen seurakuntatalon purkamisesta ja tontin myynnistä. Seurakuntatalo on purettu syksyllä 2025.

Tontti sijaitsee Kouvolan kaupungissa, Inkeroisen kaupunginosassa osoitteessa Terholantie 4, 46900 Inkeroinen. Tontin pinta-ala on 5960 m2, kiinteistötunnus 286–419–9–394. Tontti sijoittuu asemakaavoitetulle alueelle Inkeroisen rautatieaseman vieressä olevalle alueelle. Alueella on voimassa 4.3.1963 hyväksytty asemakaava (754 Ak0305), jossa kyseinen kiinteistö on jaettu useaan maankäyttöalueeseen. Kiinteistön rajaus näkyy **liitteenä 1** olevassa asemakaavakuvassa. ALK (yhdistettyjen liike- ja asuntokerrostalojen korttelialue) 2030 m2, rakennusoikeus 30 % rakennuspaikan pinta-alasta 609 k-m2. Y (yleisten rakennusten korttelialue) 2519 m2, rakennusoikeus 30 % rakennuspaikan pinta-alasta 755 k-m2.

Tontti on ollut myynnissä Huutokaupat.com sivustolla 10.2.-1.3.2026. Tällöin siitä saatiin yksi 1000 euron tarjous, joka hylättiin alhaisen hinnan vuoksi.

Inkeroisen VPK ry teki 26.3.2026 tontista 3500 euron ostotarjouksen. Ostotarjous ei sisällä kiinteistöllä olevia vesi- ja sähköliittymiä. Ostotarjous sisältää hinta-arvion (3500 euroa), jonka on tehnyt Seppo Parikka, hallintonotaari, LKV.

Kouvolan seurakuntayhtymä on pyytänyt puolueettoman asiantuntijan vertailuhinta Kymenlaakson Metsänhoitoyhdistykseltä. Arvion laati LKV Antti Laari. Arvion mukaan tontin käypähinta on 4800 euroa, arvio ei sisällä vesi- ja sähköliittymiä. Arvio perustuu lähistöllä parin viime vuoden aikana tehtyjen vastaavien kohteiden kauppoihin suhteutettuna. (**liite 2**)

Hallintojohtaja on ollut yhteydessä Inkeroisen VPK ry:n. Neuvottelujen pohjalta tontin kauppahinnaksi on sovittu 4000 euroa.

Tontin lainhuudatus- ja kaupanvahvistajan kuluista vastaa ostaja.

Kirkkolain 3 luvun 27 §:n mukaan seurakunta voi myydä, vaihtaa tai muuten luovuttaa tai antaa vuokralle vähintään kymmeneksi vuodeksi kiinteää omaisuuttaan tarjouskilpailulla. Tarjouskilpailun on oltava avoin ja siitä on tiedotettava riittävästi. Jos seurakunta luovuttaa omaisuuttaan ilman edellä mainittua tarjouskilpailua, puolueettoman asiantuntijan on arvioitava kiinteistön markkina-arvo.

Kirkkolain 3 luvun 9 §:n mukaan kiinteän omaisuuden luovuttamisesta päättää kirkkovaltuusto. Kirkkovaltuuston päätöksen tekemiseen vaaditaan, että vähintään kaksi kolmasosaa läsnä olevista ja enemmän kuin puolet kaikista jäsenistä kannattaa asiaa.

Kiinteistöpäällikön päätösesitys

Kiinteistö- ja hautauspalvelun johtokunta ehdottaa yhteiselle kirkkoneuvostolla ja edelleen yhteiselle kirkkovaltuustolle, että

1) Inkeroisen VPK ry:lle myydään 4000 euron hintaan Kouvolan seurakuntayhtymän omistama tontti, joka sijaitsee Kouvolan kaupungissa, Inkeroisen kaupunginosassa osoitteessa Terholantie 4, 46900 Inkeroinen. Tontin pinta-ala on 5960 m2, kiinteistötunnus 286–419–9–394.

2) tontin lainhuudatus- ja kaupankäyntikuluista vastaa ostaja.

3) kauppakirjan seurakuntayhtymän puolesta allekirjoittaa hallintojohtaja. Kauppakirja allekirjoitetaan, kun kirkkovaltuuston päätös on lainvoimainen.

Päätös

Johtokunta hyväksyi kiinteistöpäällikön päätösesityksen yksimielisesti.

Hallintojohtajan päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että

1) Inkeroisen VPK ry:lle myydään 4000 euron hintaan Kouvolan seurakuntayhtymän omistama tontti, joka sijaitsee Kouvolan kaupungissa, Inkeroisen kaupunginosassa osoitteessa Terholantie 4, 46900 Inkeroinen. Tontin pinta-ala on 5960 m2, kiinteistötunnus 286–419–9–394.

2) tontin lainhuudatus- ja kaupankäyntikuluista vastaa ostaja.

3) kauppakirjan seurakuntayhtymän puolesta allekirjoittaa hallintojohtaja. Kauppakirja allekirjoitetaan, kun kirkkovaltuuston päätös on lainvoimainen.

Päätös:

Päätösesityksen mukainen.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätösesitys 20.8.2026, § 55

Yhteinen kirkkoneuvosto esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että

1) Inkeroisen VPK ry:lle myydään 4000 euron hintaan Kouvolan seurakuntayhtymän omistama tontti, joka sijaitsee Kouvolan kaupungissa, Inkeroisen kaupunginosassa osoitteessa Terholantie 4, 46900 Inkeroinen. Tontin pinta-ala on 5960 m2, kiinteistötunnus 286–419–9–394.

2) tontin lainhuudatus- ja kaupankäyntikuluista vastaa ostaja.

3) kauppakirjan seurakuntayhtymän puolesta allekirjoittaa hallintojohtaja. Kauppakirja allekirjoitetaan, kun kirkkovaltuuston päätös on lainvoimainen.

Päätös:

Päätösesityksen mukainen.

§ 17 Irtisanoutumisilmoitus, hallintojohtaja Rauni Pennanen

Diaarinumero 136/01.01.03/2026

Valmistelija Kirsi Hämäläinen, YKN:n puheenjohtaja, kirsi.hamalainen@evl.fi

Esittelijä Kirsi Hämäläinen

YKN 10.9.2026, § 62

Hallintojohtaja Rauni Pennanen on toimittanut irtisanoutumisilmoituksen 20.8.2026. Irtisanoutuminen tulee voimaan virkasuhteen ehtojen mukaisesti kahden kuukauden kuluttua. Hallintojohtajan työsuhteesta päättää yhteinen kirkkovaltuusto. Rauni Pennanen on työskennellyt seurakuntayhtymän hallintojohtajana 1.11.2023 alkaen.

Kouvolan seurakuntayhtymä ja sen seurakunnat kiittävät hallintojohtaja Rauni Pennasta osaavasta ja monia valmisteluja sisältäneestä työpanoksesta meneillään olevan rakenneuudistuksen aikana.

Vs. hallintojohtajana toimii hallintosääntö § 16 mukaisesti vuoden loppuun asti Kirsi Hämäläinen.

YKN:n puheenjohtajan päätösesitys:

Yhteinen kirkkoneuvosto merkitsee hallintojohtajan irtisanoutumisen ja palvelussuhteen päättymisen 21.10.2026 tiedokseen ja lähettää asian edelleen Yhteiselle kirkkovaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös:

Päätösesityksen mukainen.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätösesitys 10.9.2026, § 62:

Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy hallintojohtajan irtisanoutumisen ja palvelussuhteen päättymisen 21.10.2026.

Päätös:

Päätösesityksen mukainen.

§ 18 Maanvaihdot Kouvolan kaupungin kanssa 2026

Diaarinumero DKOU/149/03.01.00/2026

Valmistelija Asko Mallat, kiinteistöpäällikkö, asko.mallat@evl.fi

Esittelijä Kirsi Hämäläinen, YKN:n puheenjohtaja, vs. hallintojohtaja

Kiinteistö- ja hautauspalvelun johtokunta 6.10.2026, § 50

YKN 8.10.2026, § 69:

Kouvolan seurakuntayhtymä ja Kouvolan kaupunki ovat suorittaneet maanvaihtoja vuonna 2009, jolloin seurakuntayhtymä on luovuttanut kaupungille katualueita ja määräaloja, ja vastaavasti kaupunki on luovuttanut seurakuntayhtymälle määräaloja. Vaihtojen tarkoituksena on ollut selventää kiinteistörajoja ja asemakaavaa.

Vastaavanlaisille maanvaihdoille on ilmennyt tarvetta myös myöhemmin, ja Kouvolan seurakuntayhtymä ja Kouvolan kaupunki ovat neuvotelleet molempia osapuolia hyödyttävistä maa-alueiden vaihdoista jo vuonna 2022. Vuonna 2023 kaupungingeodeetti on tehnyt listauksen vaihdettavista maa-alueista ja niiden hinta-arvioista. Tämän jälkeen projekti on kuitenkin jäänyt kesken.

Projektia on jatkettu syyskuussa 2026 tarkistamalla ja päivittämällä vuonna 2023 listatut maanvaihtokohteet. Seurakuntayhtymä on myös pyytänyt puolueettoman asiantuntijan hinta-arviot luovutettavista kohteista ja nämä on lisätty kaupungingeodeetin laatimaan listaan. Lista liitteenä 1.

Kirkkolain 3 luvun 27 §:n mukaan seurakunta voi myydä, vaihtaa tai muuten luovuttaa tai antaa vuokralle vähintään kymmeneksi vuodeksi kiinteää omaisuuttaan tarjouskilpailulla. Tarjouskilpailun on oltava avoin ja siitä on tiedotettava riittävästi. Jos seurakunta luovuttaa omaisuuttaan ilman edellä mainittua tarjouskilpailua, puolueettoman asiantuntijan on arvioitava kiinteistön markkina-arvo.

Kirkkolain 3 luvun 9 §:n mukaan kiinteän omaisuuden luovuttamisesta päättää kirkkovaltuusto. Kirkkovaltuuston päätöksen tekemiseen vaaditaan, että vähintään kaksi kolmasosaa läsnä olevista ja enemmän kuin puolet kaikista jäsenistä kannattaa asiaa.

Kaupungingeodeetti on laatinut päivitetyn listan perusteella sopimusluonnoksen maanvaihdoista. Sopimuksessa kirjatun mukaan

- seurakuntayhtymä luovuttaa Kouvolan kaupungille määräaloja yhteensä n. 52 894 m2, alueiden arvo yhteensä 73 311,55 €
- Kouvolan kaupunki luovuttaa seurakuntayhtymälle määräaloja yhteensä n. 10 055 m2, alueiden arvo yhteensä 19 597,50 €

Näin ollen Kouvolan kaupunki maksaa seurakuntayhtymälle välirahana 54 715,05 €.

Käsittely kokouksessa:

Kiinteistöpäällikkö kertoi, että esityslistan lähettämisen jälkeen oli käynyt ilmi, että maanvaihtoja pitää vielä muokata kahden määräalan osalta, koska näihin alueisiin liittyy vallintarajoituksia. Päätettiin, että nämä poistetaan maanvaihtolistauksesta tällä erää.

Tästä seurasi pieni muutos alkuperäiseen esittelytekstiin seuraavasti:
• seurakuntayhtymä luovuttaa Kouvolan kaupungille määräaloja yhteensä n. 50 855 m2 (52 894 m2 sijaan)

Lisäksi korjattiin kaksi esityslistassa ollutta näppäilyvirhettä seurakuntien luovuttamien alueiden arvo, joka on 74 311,55 € (73 311,55 € sijaan) sekä Kouvolan kaupungin maksama väliraha, joka on 54 714,05 € (54 715,05 € sijaan).

Kiinteistöpäällikön päätösesitys

Kiinteistö- ja hautauspalvelun johtokunta esittää yhteiselle kirkkoneuvostolle ja edelleen yhteiselle kirkkovaltuustolle, että

1) Kouvolan seurakuntayhtymä hyväksyy Kouvolan kaupungingeodeetin laatiman sopimuksessa esitetyistä maanvaihdoista vaihtokirjan mukaisilla arvoilla.

2) vaihdon osapuolet vastaavat vaihtoon liittyvistä varainsiirtoveroista sekä lainhuudatus- ja kiinteistönmuodostuskustannuksista saamiensa alueiden osalta.

3) Vaihtokirjan seurakuntayhtymän puolesta allekirjoittaa vs. hallintojohtaja. Vaihtokirja allekirjoitetaan, kun kirkkovaltuuston päätös on lainvoimainen.

Päätös: Johtokunta hyväksyi kiinteistöpäällikön päätösesityksen yksimielisesti.

YKN:n puheenjohtajan päätösesitys:

Edellytyksellä, että kiinteistö- ja hautauspalvelun johtokunta hyväksyy yllä olevat esitykset, yhteinen kirkkoneuvosto esittää, että yhteinen kirkkovaltuusto päättää, että

1) Kouvolan seurakuntayhtymä hyväksyy Kouvolan kaupungingeodeetin laatiman sopimuksessa esitetyistä maanvaihdoista vaihtokirjan mukaisilla arvoilla.

2) vaihdon osapuolet vastaavat vaihtoon liittyvistä varainsiirtoveroista sekä lainhuudatus- ja kiinteistönmuodostuskustannuksista saamiensa alueiden osalta.

3) Vaihtokirjan seurakuntayhtymän puolesta allekirjoittaa vs. hallintojohtaja. Vaihtokirja allekirjoitetaan, kun kirkkovaltuuston päätös on lainvoimainen.

Päätös:

Päätösesityksen mukainen.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätösesitys 8.10.2026, § 69:

Yhteinen kirkkoneuvosto esittää, että yhteinen kirkkovaltuusto päättää, että

1) Kouvolan seurakuntayhtymä hyväksyy Kouvolan kaupungingeodeetin laatiman sopimuksessa esitetyistä maanvaihdoista vaihtokirjan mukaisilla arvoilla.

2) vaihdon osapuolet vastaavat vaihtoon liittyvistä varainsiirtoveroista sekä lainhuudatus- ja kiinteistönmuodostuskustannuksista saamiensa alueiden osalta.

3) Vaihtokirjan seurakuntayhtymän puolesta allekirjoittaa vs. hallintojohtaja. Vaihtokirja allekirjoitetaan, kun kirkkovaltuuston päätös on lainvoimainen.

Päätös:

Päätösesityksen mukainen.

§ 19 Kiinteistötoimen vuoden 2026 investointisuunnitelman muutokset

Diaarinumero DKOU/135/02.00.01/2018

Valmistelija Asko Mallat, kiinteistöpäällikkö, asko.mallat@evl.fi

Esittelijä Kirsi Hämäläinen, YKN:n puheenjohtaja, vs. hallintojohtaja

Kiinteistö- ja hautauspalvelun johtokunta 6.10.2026, § 51

YKN 8.10.2026, § 70:

Kouvolan seurakuntayhtymän investointisuunnitelma vuodelle 2026 on hyväksytty yhteisen kirkkovaltuuston kokouksessa 4.12.2025. Rahaa kiinteistötoimen investointeihin myönnettiin yhteensä 3 230 000 euroa. Yhteisen kirkkoneuvoston vastuulla on valvoa, että rahat käytetään investointiosassa hyväksyttyihin kohteisiin eikä investointisuunnitelman kokonaisrahoitusta ylitetä.

Investointisuunnitelman toteuttamiseen vaikuttavat kuitenkin monet seikat, kuten urakoitsijoiden saatavuus, maailmantalouden vaikutukset materiaalitoimituksiin ja palveluiden kustannuksiin, iäkkäiden rakennusten vaatimat lisätyöt, äkilliset ja yllättävät muutokset sekä oman työvoimaresurssin käytettävyys. Tämän takia investointien toteuttaminen täysin hyväksytyn suunnitelman mukaisesti ei käytännössä koskaan onnistu.

Kirkkohallitus antoi yleiskirjeessä 1/2026 uuden ohjeen pysyvien vastaavien ja suunnitelman mukaisten poistojen kirjaamisesta. Tämän ohjeen perusteella taseeseen kirjattavien investointien kriteerit ovat muuttuneet merkittävästi, eikä kaikkia investointisuunnitelman mukaisia hankkeita ole pystytty kirjaamaan taseeseen vaan niiden kustannukset ovat siirtyneet käyttötalouteen.

Vuonna 2026 Kouvolan seurakuntayhtymän kiinteistötoimen investointisuunnitelmassa jää toteuttamatta muutamia suuria hankkeita, kuten Kouvolan keskuskirkon kattoremontti, Kuusankosken kirkon kellaritilojen peruskorjaus ja Elimäen kirkon sähkösaneeraus. Kouvolan keskuskirkon kattoremontti tehdään peruskorjauksen yhteydessä, mikä on edistynyt vuonna 2026 hankesuunnittelulla. Elimäen kirkon sähkösaneeraus on odottanut museoviraston lausunto keväästä saakka, joten toteutus jää todennäköisesti ensi vuodelle. Kuusankosken kirkon kellaritilojen peruskorjausta ei päästä aloittamaan ennen kuin kirkon ulkopuoliset korjaukset on tehty ja kosteusrasitus kellaritilojen seiniin saadaan hallintaan. Lisäksi joihinkin investointisuunnitelman hankkeista on varattu tälle vuodelle enemmän rahaa kuin olisi ollut tarpeen tai hanke on saatu toteutettua arvioitua edullisemmin. Tämä tarkoittaa, että investointiohjelmaan varattua rahaa tulee jäämään käyttämättä.

Vastaavasti osa toteutettavista hankkeista on ylittänyt niille varatut määrärahat, koska hankkeen aikana on ilmennyt lisätyötarpeita tai viime vuodelta jatkuneiden hankkeiden kustannuksia tälle vuodelle ei olla pystytty arvioimaan oikein.

Investointisuunnitelman tarkemmat muutokset näkyvät liitteenä 2 olevassa taulukossa.

Käsittely: Kiinteistöpäällikkö kertoi, että muutamien investointihankkeiden osalta oli tullut vielä muutoksia toteutumisarvioon esityslistan lähettämisen jälkeen. Nämä on korjattu ja merkitty punaisella pöytäkirjan liitteeseen.

Kiinteistöpäällikön päätösesitys

Kiinteistö- ja hautauspalvelun johtokunta käsittelee esitellyt investointisuunnitelman muutokset ja lähettää ne hyväksyttäväksi yhteiselle kirkkoneuvostolle ja edelleen yhteiselle kirkkovaltuustolle.

Päätös: Johtokunta hyväksyi kiinteistöpäällikön päätösesityksen yksimielisesti.

YKN:n puheenjohtajan päätösesitys

Yhteinen kirkkoneuvosto esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy kiinteistötoimen investointisuunnitelman muutokset, liite 2.

Päätös:

Päätösesityksen mukainen.

Yhteisen kirkkoneuvoston päätösesitys 8.10.2026, § 70:

Yhteinen kirkkoneuvosto esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se hyväksyy kiinteistötoimen investointisuunnitelman muutokset, liite 4.

Päätös:

Päätösesityksen mukainen.

§ 20 Ilmoitusasiat

Konsultti Sami Lahtiluoma, Konsultointi Lahtiluoma Oy, esitteli tämänhetkisen taloustilanteen.

§ 21 Aloitteet

Kirkkolain 3 luvun 3 §:n mukaan; seurakunnan jäsenellä on oikeus tehdä aloite seurakunnan ja seurakuntayhtymän toimintaa ja hallintoa koskevassa asiassa. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä aloite koskee sekä aloitteen tekijän nimi, seurakunta ja yhteystiedot (Hallintosääntö 58 §). Aloitteen tekijälle on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty aloitteen johdosta.

Yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtaja toimittaa hänelle jätetyt aloitteet Yhteisen kirkkoneuvoston kautta käsittelyyn.

Kokouksessa valtuutettu Arto Sahamies jätti valtuustoaloitteen koskien selvittää mahdollisuutta hankkia sähköpyörille soveltuvia pysäköintitelineitä seurakunnan kiinteistöjen yhteyteen.

Puheenjohtaja Elina Lehtomäki kiitti aloitteesta ja lupasi toimittaa sen järjestelytoimikunnan valmisteluun.

§ 22 Muutoksenhaku ja kokouksen päätös

Puheenjohtaja totesi, että muutoksenhakuohjeet ovat pykälässä 23.

Valtuustokauden päätteeksi puheenjohtaja Elina Lehtomäki piti kiitospuheen valtuutetuille ja viranhaltijoille, kirkkoherra Kimmo Ylikangas kiitti puheenjohtajistoa ja puheenjohtaja päätti kokouksen klo 18.06.

Allekirjoitukset

ELINA LEHTOMÄKI
Elina Lehtomäki
puheenjohtaja

VIRPI MYLLYHARJU
Virpi Myllyharju
sihteeri

Pöytäkirjantarkastus

Kokouksen pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun ja tehtyjen päätösten mukaiseksi.

Kouvola 30.10.2026

SINIKKA ROUVARI
Sinikka Rouvari
pöytäkirjantarkastaja

ARTO SAHAMIES
Arto Sahamies
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänä pito

Kuulutus kokouksesta asialuetteloineen on Kouvolan seurakuntayhtymän sähköisellä Ilmoitustaululla ajalla 22.10. – 29.10.2026. https://www.kouvolanseurakunnat.fi/paatoksenteko/ilmoitustaulu.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä 1.1. – 7.12.2026 Kouvolan seurakuntien kotisivuilla https://www.kouvolanseurakunnat.fi/info-ja-asiointi/hallinto-ja-paatoksenteko/yhteinen-kirkkoneuvosto.

Pöytäkirjan nähtävänä pidon periaatteet on ilmoitettu Kouvolan seurakuntien kotisivuilla Päätöksenteko-osion Ilmoitustaululla.

ELINA LEHTOMÄKI
Elina Lehtomäki
yhteisen kirkkovaltuuston puheenjohtaja

§ 23 VALITUSOSOITUS

Kouvolan seurakuntayhtymä
Yhteinen kirkkovaltuusto
Kokouspäivämäärä ja pöytäkirjan valitusosoituksen antamista koskeva pykälänumero:

1 MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 15, 17, 19 - 21

Erikseen säädetyt muutoksenhakukiellot

1. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan valittamalla ei saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.
2. Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 12 luvun 8 §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon. Kansalliset kynnysarvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat:
– 60 000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
– 150 000 € (rakennusurakat);
– 400 000 € (hankintalain liitteen E 1–4 kohdassa tarkoitetut sosiaali- ja terveyspalvelut);
– 300 000 € (hankintalain liitteen E 5–15 kohdassa tarkoitetut muut erityiset palvelut) ja
– 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).
3. Muun lainsäädännön mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:

2 HANKINTAOIKAISU

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (hankintalaki 132–135 §). Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.
Hankintayksikkö: Kouvolan seurakuntayhtymä, Hallintopalvelut
Käyntiosoite: Maunukselantie 3 C, 45700 Kuusankoski
Postiosoite: Maunukselantie 3 C, 45700 Kuusankoski
Sähköposti: hallinto.kouvola@evl.fi

Hankintaoikaisu on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan

saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.
Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa hankintaoikaisun tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:
– oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
– tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä
– millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
– millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.
Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivat ne jo ole hankintayksikön hallussa.

3 VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika

a) Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomainen ja yhteystiedot:

- Itä-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, sisäänkäynti Puistokadun puolelta, 70100 Kuopio
Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio
Puhelin: 029 56 42502 (asiakaspalvelu)
Faksi: 029 56 42501
Sähköposti: ita-suomi.hao(at)oikeus.fi Sähköpostia lähetettäessä (at)-merkintä korvataan @-merkillä.
Puhelinvaihde: 029 56 42500
https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

Kirkollisvalitus, **pöytäkirjan pykälät**:

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät: 16, 18

Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana ajankohtana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon

seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

b) Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.
Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.
Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.
Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.
Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankintaoikaisua koskevassa kohdassa.
Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n
Liitetään pöytäkirjaan
nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.

Markkinaoikeuden yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:
Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki 5
Puhelinvaihde: 029 56 43300
Faksi: 029 56 43314
Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi
Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa
https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet

4 VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET SEKÄ VALITUKSEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:
– valittajan nimi ja yhteystiedot
– postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
– sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
– päätös, johon haetaan muutosta
– miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
– vaatimuksen perustelut
– mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.
Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet
Valitukseen on liitettävä:
– valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
– selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
– asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.
Oikeudenkäyntimaksu
Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 4, 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1020/2024) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 310 € ja markkinaoikeudessa 2 440 €. Käsittelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 880 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja 7 300 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: Maksut - Tuomioistuinlaitos (oikeus.fi)

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen

VALITUSOSOITUS
29.10.2026
Kirkollisvalitus

Kouvolan seurakuntayhtymä - Yhteinen kirkkovaltuusto
Yhteinen kirkkovaltuusto

Kokouspäivämäärä Pöytäkirjan pykälä

Valitusoikeus ja valitus-perusteet **§ 24**	Kirkollisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kirkollisvalituksen saa tehdä myös seurakuntayhtymän jäsenseurakunta ja sen jäsen. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen. Alistettavassa asiassa valituksen saa tehdä myös sillä perusteella, että päätös ei ole tarkoituksenmukainen.

Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen	Pvm

VALITUSOSOITUS

Valitus-viranomainen ja valitusaika	**Kirkollisvalitus** Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Pöytäkirjan pykälät:	Valitusaika
	Valitusviranomainen ja yhteystiedot: • **Itä-Suomen hallinto-oikeus** Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio Telekopio: 029 56 42501 Puhelin: 029 56 42500, asiakaspalvelu 029 56 42502 Sähköposti: ita-suomi.hao(at)oikeus.fi Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa *https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet*.	30 päivää
	Kirkollisvalitus alistusasiassa Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. **Valitusviranomainen ja yhteystiedot:** • **Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli**, pöytäkirjan pykälät: Käyntiosoite: Kirkkokatu 10, Mikkeli Postiosoite: PL 122, 50101 Mikkeli Puhelin: +358 50 389 8865 Sähköposti: mikkeli.tuomiokapituli@evl.fi	Valitusaika 30 päivää
	• **Kirkkohallitus**, pöytäkirjan pykälät: PL 210 (Eteläranta 8), 00131 Helsinki Telekopio: 09-1802 350 Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi	30 päivää
Muutoksenhaku-ajan laskeminen	Kirkollisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin, tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.	
Valituskirjelmä	Valituskirjelmässä on ilmoitettava: – valittajan nimi ja kotikunta – postiosoite, puhelinnumero ja muut tarvittavat yhteystiedot – sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä – päätös, johon haetaan muutosta	

	– miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi – perusteet, joilla muutosta vaaditaan Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmään on liitettävä: – päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä – todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta – asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.
Valitus-asiakirjojen toimittaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.
Oikeuden-käyntimaksu	Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 euroa.